

10/2013

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Theodora Gossová

Dětská císařovna Marsu

Robert Silverberg

Slavnost svatého Dionýsa

České povídky

Jiří Kelbl

Kriminál

Lukáš Hrdlička

Konečné propojení

Publicistika

Jason Sanford

Nepropadejte klišé,
nebo se z vás stane pisálek

Edita Duřková

Spiknutí nanobotů

Aleš Smutný

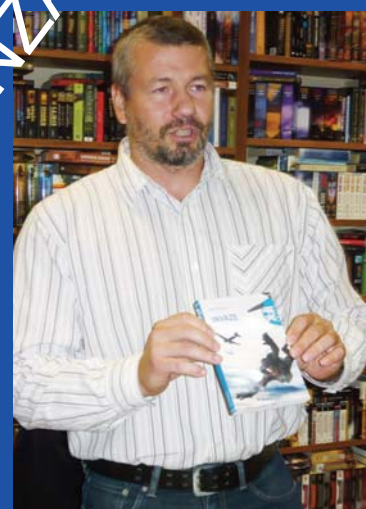
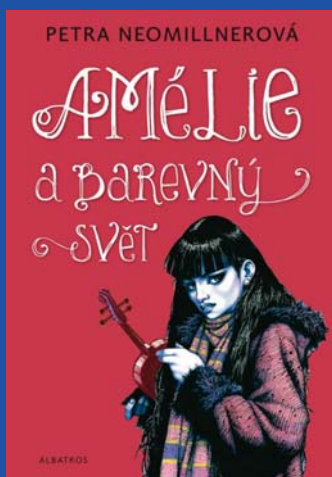
Futuristické sporty
aneb budoucnost násilí

www.casopisxb1.cz

Cena: 95 Kč – 4 eura

Jason Sanford
V rouše beránčím

Jan Kotouč křtil svoji knihu **Invaze** (JFK31) Život Johna Francise Kováře přeruší návštěva Vincenta Vegy a informace o usedlosti Chateau Molineraux, kde se prý dějí věci související s paralelními světy kde možná zahynuli někteří z Kovářových přátel. Chateau Molineraux se nachází v Normandii roku 1944 okupované Němci. Spojenecká invaze je na spadnutí a Kovář s Vegou mají jedinou možnost, jak se tam dostat včas - využijí tajný průchod mezi světy a připojí se k americké 82. výsadkové divizi. Knihu skoro poléval „otec křtitel“ Míra Žamboch.

KŘTILNY PETRA NEOMILLNEROVÁ A HONZA KOTOUČ

Knihu **Petry Neomillnerové AMÉLIE A BAREVNÝ SVĚT** pokřtila Gabriela Demeterová. V pražském Paláci knih Luxor ji pokřtila houslová virtuózka Gabriela Demeterová. Amélie a barevný svět je volným pokračováním první knihy Amélie a tma. Příběh nenápadně srovnává problémy současných dětí s tím, jak se děti chovaly před sto lety, i potíže současné rodiny v kontrastu s problémy rodin v minulosti. Tajuplný příběh Amélie a Markéty doprovodil svými uhrančivými a působivými ilustracemi Lubomír Kupčák.

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Theodora Gossová: Dětská císařovna Marsu	3
Jason Sanford: V rouše beránčím	6
Robert Silverberg: Slavnost svatého Dionýsa	14

Domácí SF

Jiří Kelbl: Kriminál	34
Lukáš Hrdlička: Konečné propojení	43

Publicistika

<i>rozhovor s Veronikou Válkovou</i>	61
Jason Sanford: Nepropadejte klišé, nebo se z vás...	63
Edita Dufková: Spiknutí nanobotů	65
Aleš Smutný: Futuristické sporty aneb budoucnost násilí	67

Fantastická věda

Helikoptéra na lidský pohon; Hyení taktika ryb; Azurová planeta HD 189733b; Zlatý rok 1978	64
---	----

Filmfaroniáda

<i>Filmové premiéry;</i> Percy Jackson: Moře nestvůr; Wolverine; V zajetí démonů; Očiště; Stokerovi; Bubba Ho-Tep; <i>Klapka!</i>	71
---	----

Vivisektor

<i>Čtenáři čtenářům;</i> Jurij Krawža: Čertova kovárna; Petr Vala: Katova komnata; Lenka Cyprisová: Královské tajemství; P. David, M. Jan Friedman a R. Greenberger: Po zániku Země – Dokonalá bestie; Keri Arthur: Volání úplňku; Flash: Znovuzrození; <i>Nové knihy</i>	76
---	----

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Pověřený vydavatel

Alexandr Rusevský

marketing@casopisxb1.cz

Konektor XB 1 s.r.o.

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a.s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a.s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 10. 2013

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno

jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Jan Štěpánek

Čtou či nečtou?

Hodně se mluví o tom, že lidi nečtou, že je to bída a tak. Nejdřív je potřeba zamyslet se nad tím, co považujeme za „lidi“. Tím, samozřejmě, nemyslím, že bych vyřazoval některé skupiny homo sapiens sapiens z pojmu lidi. Spíš mi jde o věkové rozvrstvení.

Jednou z mála dobrých věcí, kterou nám zanechal socialismus bylo, že lidé u nás nadprůměrně (oproti zahraničí) četli. Kdysi jsem mluvil s Ivem Železným, scifistou, nakladatelem a překladatelem ze severských jazyků, který tvrdil, že Švédové kupují ročně jednu knihu, a když vyjde další díl Pipi punčochaté, mají ostatní spisovatelé a nakladatelé smůlu.

Většinou u nás bědují v tomto smyslu starší lidé a mají na mysli mládež. Když si však procházím stánky s časopisy a knihkupectví, mám dojem, že to tak strašné není. Pravda, lifestyle časopisy přilíhají námahy s písmenky nevyžadují, ale u knih je to jiné. Nakladatelé bědují, že náklady knih klesají, což je pravda. I náklady časopisů jdou dolů... Jenže svou roli v tom faktory, které dříve nebyly: internet, čtečky, televize... Ale hlavní je podle mne důvod, že se neuvěřitelně zvedl počet vydávaných titulů. A to se týká i dětských knih i knih pro mládež. Vždyť jen v našem milovaném SF vychází měsíčně až sto knih. Kdysi, jako náruživý čtenář, jsem zhltnul všechny scifárny, které vyšly. Teď se mi o něčem takovém může jen zdát.

Co se týče mladých, nemyslím si, že by to bylo zase až tak strašné. Hodně záleží na rodině, když se dítěti čte a ono vidí, že i rodiče sem tam vezmou do ruky knihu nebo listují časopisy, najdou si postupně k písmenkům svou cestu, ať už jde o knihy papírové nebo elektronické. Navíc se v poslední době objevil fenomén komiksů. Už před mnoha lety jsem se na jednom povídání pro učitele českého jazyka „chytil“ s jednou středoškolskou profesorkou, která tvrdila, že komiksy jsou zlouba. Dodnes tvrdím, že je to vhodný předstupeň k přechodu ke knihám jako takovým.

Horší to mají spisovatelé. Většina jejich dětí to, co jodiče píšou, buď nečte vůbec, nebo se jim to v mnoha případech nelíbí. Proto synovu poznámku o mojí knížce, kterou jsem mu vnutil (nic jiného nového doma výjimečně nebylo), že se to docela dalo číst, беру jako velkou pochvalu.

Vlado Ríša

Zemřel spisovatel

Ivan Kmínek

(*1953 + 2013)

V úterý 3. září náhle zemřel Ing. Ivan Kmínek, jeden z nejlepších českých autorů science fiction.

Ivan Kmínek se narodil 21. července 1953 v Brně; v letech 1971-6 vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou a po roční vojenské službě se stal vědeckým pracovníkem Ústavu makromolekulární chemie ČSAV. Stal se jedním z tzv. generace Ceny Karla Čapka. Vyhrál první a druhý ročník CKČ s povídkami *Syntamor zasa-huje*, v níž aplikace umělé inteligence na seznamovací rituály narazí na nedostatky socialistického zásobování, a *Druhý vstup do těžké řeky*, což je nahořklý příběh o nemožnosti zmínit vlastní minulost. Vydal román *Utopie, nejlepší verze*, což je brilantní alegorie bezčasí stagnujícího reálného socialismu. Napsal asi třicet povídek, které jsou roztroušeny po antologiích a fanzinech. Vydal jedinou sbírku povídek s názvem *Ústřední kancelář vesmíru se neozývá*. Kmínek byl mezi prvními autory SF, kteří se odmlčeli po listopadové revoluci - podle vlastních slov naprosto ztratil impuls k tvorbě; snad i proto, že rychle vy-cítil, že zájem čtenářů se v nových podmínkách posune ke komerčnější, méně intelektuální podobě žánru, která mu byla cizí.

Ceny Hugo

Ceny Hugo za rok 2012 byly uděleny tento víkend na jedenáctém světovém worldconu nazvaném LoneStarCon 3 v texaském San Antoniu. Vedle ceny Hugo se udělala tradičně i Cena Johna W. Campbella pro nadějnějšího nováčka žánru. Dobrou zprávou pro všechny žánrové fanoušky je fakt, že oceněný román je už delší dobu dostupný i v českém překladu a oceněných kratších prací se snad rovněž dočkáme v dohledné době.

Román:

John Scalzi: *Redshirts: A Novel with Three Codas* (česky Červenokabátníci, Classic 2012)

Novela:

Brandon Sanderson: *The Emperor's Soul* (Tachyon Publications)

Noveleta:

Pat Cadiganová: *The Girl-Thing Who Went Out for Sushi* (Edge of Infinity, Solaris)

Povídka:

Ken Liu: *Mono no Aware* (The Future is Japanese, VIZ Media LLC)

Teoretická publikace:

Brandon Sanderson, Dan Wells, Mary Robinette Kowal, Howard Tayler and Jordan Sanderson: *Writing Excuses Season Seven*

Komiks:

Saga, Volume One, scénář Brian K. Vaughn, kresba Fiona Staplesová (Image Comics)

Film:

The Avengers, scénář a režie Joss Whedon (Marvel Studios, Disney, Paramount)

Seriálová epizoda:

Game of Thrones, Blackwater, scénář George R.R. Martin, režie Neil Marshall. Created by David Benioff a D. B. Weiss (HBO)

Editor kratších prací:

Stanley Schmidt

Editor knih:

Patrick Nielsen Hayden

Výtvarník:

John Picacio

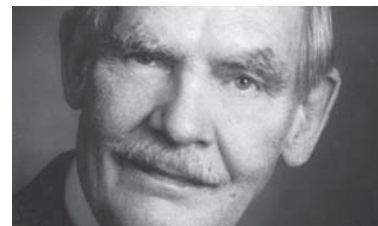
Poloprofesionální publikace:

Clarkesworld, sest. Neil Clarke, Jason Heller, Sean Wallace a Kate Bakerová

Cena Johna W. Campbella pro nadějnějšího autora:

Mur Laffertyová

Zemřel Frederik Pohl

Významný americký autor a editor žánru, celým jménem Frederik George Pohl Jr. Narodil se 26. listopadu 1919 v New Yorku, kde se už od svých mladých let začal zabývat vědeckofantastickou literaturou. Stal se jedním z členů proslaveného klubu Futuriáni, k nimž patřil např. Isaac Asimov, sestavil mnoho povídkových sbírek. Mnohé knihy napsal ve spolupráci s některými ze svých přátel. Například s Cyrilem M. Kornblutem vytvořili jednu z nejpozoruhodnějších autorských dvojic v dějinách žánru. Jejich nejznámějším dílem se stal román *The Space Merchants* (*Obchodníci s vesmírem*).

Stěžejní prací Pohlova samostatně napsaného díla se stal vřele přijatý román *Gateway* (*Brána*, ceny Hugo, Nebula, Locus, Apollo a Pamětní cena Johna W. Campbella). Stejně jako v případě novely *The Merchants of Venus* (*Obchodníci z Venuše*) se i zde lidstvo setkává s pozůstatky po zmizelém mimozemském druhu Heechee.

Frederik Pohl zemřel 2. září 2013 ve věku nedožitých devadesáti čtyř let. Jako spisovatel zůstal věrný čisté science fiction, podporované bohatými znalostmi moderních věd, svým rozsáhlým dílem a záslužnou redakční činností do značné míry obohatil žánr, jenž mu může poděkovat i za jeho neustálý optimismus, převažující nad satirickou kritikou budoucí společnosti.

Theodora Gossová

Dětská císařovna Marsu

(CHILD-EMPRESS OF MARS)

V měsíci indu, když byly květy džindalového stromu v plném květu a okvětní lístky z nich právě začínaly padat na zem jako karmínový déšť, se ke dvoru dětské císařovny dostavil posel. Oznámil, že se v údolí Džar probudil Hrdina.

Posel byl mladý a zjevně nejistý, jistě byl u dvora poprvé, ale když se dětská císařovna zeptala: „Hrdina? Jak se jmenuje?“, odpověděl pevným hlasem: „Nejvyšší květku džindalu, jeho jméno dosud není známo. Ještě ho nevyslovil, neboť dosud nepotkal nikoho, s kým by mohl hovořit.“

Dvorní dámy zatřepotaly vějíři, když ho slyšely takto dvorně promluvit, a já řekla lady Ahiře: „Myslím, že ho poznávám. Je to kapitán Namoor, nejmladší syn generála Gara, který zdědil jeho karmínový jazyk.“ Čímž jsem myslela jeho výmluvnost, jelikož o výřečných mužích se říká, že jejich jazyk je sladký jako karmínový nektar džindalových kvítků.

Lady Ahira se modře zarděla od lící po kolena, jelikož chovala vášeň pro kapitány, a toto byl nepochybně kapitán všech kapitánů, který si již získal srdce i játra dvora.

„Nechť je tedy jeho jméno Jack nebo Buck či Dan, jedno z těch jmen, která nám tak zvláště splývají z jazyka, a nechť je vysoký, bledý a mlčenlivý, pokud ovšem nezpívá písně svého lidu k měsícům. Nechť je zabíječem šelem, mistrem glainu a dvojitého adjaru.“ Dětská císařovna tleskla rukama, nejprve dvěma a pak čtyřmi, prudce a rychle, až zněly jako oblázky, padající z útesů údolí Džar, nebo jako řeka Noth, klokotající mezi břehy, tam, kde se zužují u Ard Ulanu. A my si vzpomněly, že ačkoli je císařovna a starší než kam naše paměť sahá, zůstává stále dítětem, jež se vylíhlo nedlouho poté, co poslední ostrov Irdum klesl do moře.

„Světlo nad sněhy Ard Ulanu, vskutku je zabíječ šelem,“ pravil kapitán. Dvorní dámy zatřepotaly vějíři a jedna bezvládně klesla na podlahu, přemožena jeho dvorností a výmluvností. „Zranil dva garvlky, kteří se k němu přiblížili, když pátrali po zdroji jeho pozoruhodného pachu. Zranil je střílnou zbraní. Jsou nyní v péči správce rákosových bažin Zurdumu.“

„Takhle by to nešlo,“ pravila dětská císařovna. „Hrdina se musí vydat na svou pouť, neboť taková je přirozenost Hrdinů, nesmí však ubližovat svým stvořením, ani garvlkům, kteří zpívají v ranním oparu, ani ilpinům, hopsajícím na skalnatých útesech Džaru, ani ptákům mirimi, kteří hnízdí v písčinách Gar Kahanu, dokonce ani trnkožábám, mrkajícím očima podél břehů řeky Noth. Nesmí zlomit jedinou větévku itzu. Dejme mu tvora, s nímž by mohl hovořit, a ten tvor se ho vyptá na jméno a odkud pochází. Pošleme mu Džainu a s ní Tlumočníka, aby ji vnímal podobně jako vlastní druh. Je zde přítomen Tlumočník, který by doprovodil Džainu na cestě za Hrdinou?“

Všichni tři dvorní Tlumočníci předstoupili. Dětská císařovna z nich zvolila Irmanu Adze, jež byla nejstarší a nejučtyhodnější, a dávala najevo ochotu vydat se na tak významnou pouť tichým štěbetáním a pokyvováním hlavou, až jí laloky pleskaly.

Dětská císařovna pravila k Irmaně Adze: „Tvůj první úkol je vzít mu jeho střílnou zbraň a nahradit ji glainem a dvojitým adžarem, aby byl patřičně vyzbrojen, a přitom nemohl svým stvořením a obyvatelům mě říše způsobit žádné velké škody.“ Pak se obrátila ke dvoru. „Pošleme za ním také Pozorovatele, abychom viděli vše, co Hrdina říká a dělá.“ Pozorovatelé zabzučeli a přilétli blíž. Jednoho si vybrala a vložila do něj instrukce.

„A ty, kapitáne,“ oslovila dětská císařovna kapitána Namooru, „jelikož jsi nás potěšil svou zprávou o příchodu Hrdiny, máš mé svolení nosit na čapce zelené pírkó ptáka mirimi a při státních průvodech smíš kráčet za kancléřem.“

Díky svému výcviku se kapitán Namoor nezarděl tak silně, jak by si

žádaly jeho city, jistě se však rděl v nitru, neboť pocty, jakou ho obdařila dětská císařovna, se dostane sotva jednomu z tisíce. Lady Ahira mi sevěla levou horní ruku, až mi zřítověla a já zkrivila obličej bolesti.

„Jakou šelmu by tedy měl zabít, vzácné zelené pírkó ptáka mirimi?“ zeptal se svým rozvázným způsobem kancléř. Rád se považoval za básníka. Dvorní dámy si zakryly uši vějíři, dokonce i pážata se chichotala. Jeho slova byla tak obyčejná, vůbec ne originální.

„Vskutku, jakou šelmu?“ opakovala dětská císařovna. „Vždyť jsem řekla, že nesmí být ublíženo žádnému z mých stvoření. Pošleme mu tedy svého vlastního Poufliho.“ Když zaslechl své jméno, Poufli se zvedl ze svého místa, kde ležel dětské císařovně u nohou a lízal dvě z jejích rukou, zatímco ona ho druhým párem hladila po vláknech.

„Běž, Poufli,“ pravila dětská císařovna. „Ved Hrdinu na jeho pouť, ale případně se nech zabít, a když budeš zabít, vrať se ke mně a já budu uvažovat, kterak ho patřičně odměnit, jak Hrdinovi přísluší.“

Následujícího dne Džaina s Tlumočníci, jež si vykračovala po jejím boku, a Pozorovatelem, jenž bzučel a poletoval kolem nich, zamířila do srázů a jeskyní Ard Ulanu, kde se Hrdina probudil. Poufli vyrazil opačným směrem, tam, kde měl dle záměru dětské císařovny Hrdina čelit poslední překážce.

* * *

Den za dnem jsme sledovali, jak Hrdina putuje údolím Džar. Obrazy, přenášené Pozorovatelem, snímá a vysílá idhar uprostřed sině Slyšení. Nejrady jsem se dívala zrána, kdy se u paty pilířů ještě valila mlha, ale dóm vysoko nad nimi už ozařovalo vycházející slunce a ptáci mirimi se probouzeli ve větvích gondalů. Jen jsem si opláchl obličej vodou ze sublimační fontány, lehce posnídala pika chléb s bobulemi ipi, zapila pokrm nápojem z výměšků ilpinů, chovaných u dvora, a usedla na jednu z podušek, které nám poskytovala dětská císařovna, abych spolu s dalšími časnými návštěvníky sledovala, jak Hrdina provádí očistu a nabízí své písně z jiného světa bohům svého kmene.

Pozorovatel přenášel, jak Tlumočnice pro Hrdinu překládá a současně nám ukazuje události i z jeho pohledu, takže jsme viděli vlastní krajinu jako cizí, jako kraj jiného světa. Keře ipi, žluté květy kifli, rostoucí na březích rákosových bažin Zurdumu, i vody močálů, vše se zdálo plošší, jako by pozbylo jeden z rozměrů, a postrádalo mnohé barvy spektra. Džaina se vytáhla do výšky a vybledla, ačkoli Tlumočnice neskrývala její vlnění. Pozorovatel se stal organickým. Víc poskakoval, než létal, a tělo měl pokryto jemnou hnědou srstí.

„Pse! Pojd' sem, psisko!“ slyšeli jsme Hrdinu, a pak: „Chceš něco k jídlu?“ k Džaině, které naslouchal velmi pozorně, jako by hovořila jazykem, jemuž nerozuměl.

Dávala jsem přednost těmto klidnějším, důvěrnějším chvilcům, přestože každého dne, v pozdním ránu nebo časném odpolední, poslala dětská císařovna Hrdinovi Překážku: jednou to byl roj itzů, kteří ho pobodali, až otekl a Džaina mu musela pokrýt paže a nohy listy keře ipi, namočené ve vodě močálu; jindy zase dva habirové, které odrazil glainem a šikovným použitím hořícího rákosu; pak skupina bojovníků z města Ardu, aby věděl, že se blíží k městům a sídlům, kde žijí místní obyvatelé. Jednou mu lidé z města vyšli vstříc a vítali ho věncem růžových gondalových květů, který mu dali kolem šíje, a nabídli mu opojný nápoj, který obyvatelé západu vyrábějí ze světélkující houby ghram, jež bují na kořenech gondalových stromů. Jindy ho vsadili do klece uprostřed města a lidé se na něj chodili dívat, dokud prý neřekne slovo, jež je jménem pradávného boha, který je stále tajně uctíván.

Jako dvorní básník jsem byla zodpovědná za vytváření událostí a Překážek na Hrdinově cestě, ačkoli dětská císařovna přitom nadšeně spolupracovala. Po ranním pozorování jsem se vždy odebrala do je-

ZAHRAŇIČNÍ SF

jích komnat. Ať jsem se dostavila sebečasněji, pokaždé jsem ji našla na pohovce, zabranou do státních záležitostí a zaujatou starostmi o blaho občanů. Vždy však odložila práci, poslala pryč kancléře a dvořany, kteří se kolem ní shromáždili, a pozdravila mě: „Dobré ráno, Elah Gal. Co dnes říkáš na mého Hrdinu?“

Toho rána, kdy Hrdina dospěl ke dvoru dětské císařovny, měli Tlumočníci za úkol přeložit nás Hrdinovi. Dívali jsme se v idharu na své přeložené podoby. Byli jsme to my, a přece už jsme nebyli sami sebou. Lady Ahira se stále modře rděla, i když kolena měla tužší a zcela jiného tvaru. I dvořané se zdáli topornější a jaksi hranatější – a tišší. Musím říct, že jsem jejich cvrkot nijak nepostrádala. Mnozí z nás byli vidět jen částečně a samotní Tlumočníci se jevíli pouze jako chvění vzduchu. Pázata stále pobíhala sem a tam mezi poduškami, na nichž jsme seděli, ale na dvou štíhlých nohou, jako ilpinové. Musela jsem si připomínat, že neupadnou, že jsou pouze takto přeložení.

Dětská císařovna zůstávala sama sebou; dítětem i císařovnou, a přece se v překladu tolik lišila. Mnohé její části nyní nebyly vidět, a když tleskla, provedla to pouze dvěma rukama.

„Takto jistě vypadá dítě jeho druhu,“ zašeptala lady Ahira a šeptala by dál, kdyby nevstoupil Hrdina s Džainou po boku a se značně zarostlým, chundelatým Pozorovatelem u nohou.

„Vítej, návštěvníku z jiné země,“ pozdravila ho dětská císařovna. „Přicházíš z Iranuku, nebo snad ze slavného Thullu? Pověz nám, ze kterého kraje pocházíš, a prozrad' nám své jméno.“

„Ne, paní,“ řekl Hrdina. „Jmenuju se Jake Stackhouse, a pokud to dokážu posoudit a hvězdy mi nelžou, jsem z úplně jiné planety. Na které planetě jsem to přistál?“

„Planeta?“ zeptala se dětská císařovna. „Toto je Ord, karmínová planeta. Skutečně jsi ovládl cestování temnotou vesmíru? Pak jistě budeš velký čaroděj a právě tak velký válečník.“

„Ne, paní,“ odpověděl Jake Stackhouse. „Nemám ponětí, jak jsem se ocitl na vaší planetě, i když bych na to rád přišel, abych se mohl vrátit domů. A nejsem ani válečník, ani čaroděj, jak říkáte. Jsem pouhý pomocník na ranči, i když jsem zažil pár těžkých chviliek a umím se o sebe postarat.“

„Ty neznáš cestu domů?“ přeptala se dětská císařovna. „Je mi líto, že se nemůžeš vrátit ke svému kmeni, ale to, co je pro tebe neštěstím, může znamenat štěstí pro nás. Slyšela jsem, žeš bojoval s garvlky a porazil bojovníky ze západních močálů. Jistě jsi ten nejstatečnější muž na Ordu. Žádám tě o pomoc. Ohrožuje nás strašlivá bestie jménem–“ Náhle jsem si uvědomila, že jsme při vytváření této události žádni z nás, dětská císařovna ani já, bestii nepojmenovaly. „–Poufli. To zvíře pustoší naše východní města a osady, žere a děsí naše obyvatele. Jestliže tu šelmu porazíš, daruji ti deset hektar půdy a jednu ze svých dvorních dam jako družku.“

Kapitán Namoor, který stál vedle kancléře, zoranžověl až po špičky bot. Aťsi, pomyslela jsem si. Trochu žárlení mu jen prospěje.

„Netoužím po družce, paní. Rád bych jen tuto dívku, která se mnou strávila na cestách poslední tři dny, nejpodivnější dny mého života. Počítám, že mi párkrát zachránila život. Neznám její jméno, a tak jí říkám Pátek.“

„Tuto ženu bys chtěl jako družku?“ pravila dětská císařovna. „Pak tedy věz, Jaku Stackhousi, že je to kněžka svého lidu, Džaina z Adžainu, z dalekého severu, kde se řeka Noth spouští dolů z hor Ard Ulanu. Abys ji získal, musíš zvítězit v bitvě, kterou vybojuješ glainem a dvojitým adžarem. Jsi ochoten o ni bojovat, Jaku Stackhousi?“

Nemohla jsem si pomoci a zarděla jsem se překvapením a uznáním. Toto byla improvizace, jež nepoužila slova, která jsme spolu daly dohromady a pečlivě nazkoušely, ale slova samotné dětské císařovny, vytvořená přímo v této chvíli. Kolem jsem uslyšela roztroušený potlesk, když si dvůr uvědomil, co se právě stalo. Zatleskala jsem také, potěšena její spontánností. Cítila jsem se poctěna poznáním, že moje císařovna je také básnička.

„Dobře,“ řekl Jake Stackhouse. „Budu tedy pro vás bojovat s tím Pouflim a pak o dívku, kterou miluju nejvíce ze všeho na světě. Nikdy by mě nenapadlo, že moje nevěsta bude zelená, ale pod tou kůží je líbezná a oddaná jako každá žena ze Země.“

ZAHRAŇIČNÍ SF

„Tedy dobrá,“ pravila dětská císařovna. „Poraž pro mě Poufliho a já ti daruji deset hektar půdy na horním toku řeky Noth, kde je zem nejúrodnější, a zajistím, že se Džaina stane tvou družkou. Teď se spolu s námi občerství, Jaku Stackhousi.“

Pážata přinesla podnosy s pečeným ovocem pandamu, omáčkou z pandamové mízy a nadívané kořeny, k tomu sladký lišejník, který roste na střeších domů v Irumu daleko na jihu, a také ghram, přivezený z Ardu kvůli Hrdinově hostině. Hrdina seděl na podušce s Džainou po boku a Pozorovatelem u nohou a vyprávěl nám příběhy ze své planety a místa, kde strávil dětství, Země jediné hvězdy. Hovořil o městech, kde spolu bojovníci válčili střelnými zbraněmi, o zlodějích, kteří vykrádali dopravní prostředky, o stádech tvorů, zaplňujících pláně tak, že neměla konce. Vyprávěl o ženách tak krásných, že dostaly jméno po květinách. Dvorní dámy naslouchaly tak dychtivě, až zapomínaly dýchat, a některá křehčí pážata omdlávala nebo vydávala pach vody z močálu. Já sama, Elah Gal, dvorní básnířka, naslouchala a zaznamenávala, aby tyto příběhy z jiné planety mohly být umístěny mezi Legendy o Hrdinech, které založila má předchůdkyně Elim Dar, když samotná dětská císařovna byla teprve snem tělesné manifestace jejího rodiče.

* * *

Toho dne, kdy Pozorovatel přenesl tragickou novinu, že Hrdina je mrtve, zahalil celý dvůr žal a úděs. Hrdinovo tělo bylo přineseno do paláce a prozkoumali ho tři Léčitelé, aby určili příčinu smrti. Své závěry přednesli dětské císařovně. Nebyla to Poufliho vina. Hrál svou roli s nadšením, ale současně opatrně. Hrdinovy rány byly nevýznamné. Na jeho kožním povrchu se však přesto objevily rudé skvrny. Určitě se jednalo o reakci na Poufliho vyzařování, nebo snad dotek jeho vláken.

Poufli se nedal utěšit. Ležel ponořen do jedné z palácových kašen, pod průsvitnými rybami z Irumu, odmítal jíst, a dokonce odmítal spát, jak mívá ve zvyku, u nohou pohovky dětské císařovny.

Celý dvůr truchlil. Dvofané oblékli bílá smuteční roucha, i já si oblékla roucho, které nosila má matka, když se její manžel druhého stupně rozhodl zrušit svou fyzickou manifestaci. Dvorní dámy se nezardívaly. Lady Ahira odložila oslavu spojení čtvrtého stupně s kapitánem Namoozem, kvůli níž již na stěnách síně Slyšení pěstovali světélkující mechy. Pážata stála nehybně, nechichotala se ani nevzdávala vůně. Na rozkaz dětské císařovny byly potlačeny nástěnné obrazy, až z nich zbývaly pouze obrysy, naznačující jejich přítomnost. Palácové strážce nosily smuteční závoje a vznášely se síněmi jako gibhany mrtvých. Džaina byla k neutíšení a síněmi se rozléhalo truchlivé kvílení jejího druhu. Zdálo se, jako by vším pronikal studený vítr.

Seděla jsem pod džindalovým stromem a pokoušela se napsat o Hrdinovi báseň, ale jak oslavit porážku? Samotná dětská císařovna neopouštěla svou komnatu. Každý den jsem za ní zašla, abych se s ní poradila, ale ona jen seděla u okenního otvoru a vyhlížela do zahrady. Nechtěla jsem ji rušit v rozjímání. I kancléř stál u její pohovky bez hnutí a čekal, až se probere ze svého žalu.

Sedmého dne se dostavila do síně Slyšení. Měla roucho rudé jako džindalové květy, paže si ozdobil náramky z drobných stříbrných zvonečků, jež cinkaly při každém jejím pohybu. Po boku jí šel Poufli s nosem zabořeným do jejích šatů.

„Občané a tvorové,“ prohlásila, „jste smutní, protože Hrdina zemřel. Nemůžeme nyní oslavovat jeho vítězství, ani se nechat unést jeho příběhy zde na Ordu. Není tomu tak?“

Dvorní dámy, dvofané, strážce, pážata, všichni kývali, mávali či vyzařovali svůj souhlas.

„Ale neměli bychom být smutní,“ pokračovala. „Sledovat Hrdinův triumf by bylo jako naslouchat básni Elah Gal nebo pozorovat rozkvétání džindalových květů, nebo účastnit se spojení lady Ahiry a kapitána Namooze. Bylo by to nanejvýš uspokojivé. Avšak existuje i jiný druh uspokojení, když Elah Gal zmlkne a nastane ticho, když květy džindalu opadají, milenci se v žalu rozejdou, když jejich společný čas skončí. Což nenacházíme potěšení i v pomíjivosti věcí, jež nedokážeme ovládat o nic víc než let ptáků mířícími či způsob lásky dvou

spojených? Hrdinova smrt nám připomíná ukončení naší tělesné manifestace. I to je báseň, snad větší, než by bylo Hrdinovo vítězství, neboť je obtížnější, a abychom jí porozuměli, musíme překonat sami sebe.

Nechť Hrdinu, jehož fyzickou manifestaci naši Léčitelé tak umělecky uchovali, umístí na podstavce z kamene původem z lomů Gar Kahanu, do zahrady pod větvě džindalu, kde na něj budou padat květy. A oslavme Hrdinovu smrt! Oslavme ukončení naší manifestace, které jednou nastane. Džainu vraťme jejímu kmeni, aby se mohla diferencovat a odložit svá vejce; její potomek nechť je vychován u dvora na památku služeb, které pro nás vykonala. Elah Gal nechť vytvoří báseň o Hrdinovi, nový druh básně pro nové časy, jež bude začleněna do Legend o Hrdinech. A teď slavme! Do toho, přátelé. Ať palác znovu naplní zpěv a smích a zardívání. Já vás však opustím, neboť mám důležitou práci. Dnes večer, jakmile nad Ordem vyjdou měsíce, začnu snít, aby se za života dětí vašich dětí zrodila nová dětská císařovna.“

Na okamžik se v síni Slyšení rozhostilo ticho. Potom se fresky na stěnách rozzářily. Dvorní dámy začaly tleskat, smát se a zardívat. Pážata vyskočila do vzduchu a znovu dopadla na špičky, a přitom vydávala vůni květin kifli. Strážce odhodili závoje a zařinčely svými dezintegrátory o štíty, až se to rozléhalo po všech síních. Všude se ozývaly zvuky radosti a úžasu. Sama jsem se neubránila zvlhnutí svých otvorů. Žít v čase snění! Hrdina nám vskutku přinesl něco většího, než jsme si dokázali představit.

Na chvíli jsem zauvažovala, zda bych se mohla stát jedním z básníků oslavovaných za to, že vytvořili něco, co jiní nemohli – zda bych mohla napsat báseň o snící dětské císařovně, o tom, jak přestává být dítětem a dosahuje své plné podstaty, až se nakonec zjeví v dokonalosti své netělesné manifestace. Potom se mi však vrátila pokora. Takové básně musí být teprve vytvořeny. První z nich bude o Hrdinovi, jenž zemřel, a přesto splnil úkol své pouti.

Dnešek však náležel oslavám. Zpívali jsme a tančili v síni Slyšení, slavili spojení lady Ahiry a kapitána Namooze. Při vyvrcholení slavnosti se dětská císařovna vzdálila. My už ovšem věděli, že neodchází truchlit, ale zahájit novou etapu svého života. A tak jsme vyskakovali výš a otáčeli se rychleji samou radostí, a muzikanti hráli na kuramy a dharmy, až se snesla noc a mech osvětloval dávné fresky, vyšly měsíce a po celém paláci voněly džindalové květy

*Poprvé vydáno v antologii Interfictions 2
(sest. Delia Shermanová a Christopher Barzak) v roce 2009.*

Přeložila Jana Rečková

Ilustroval Karel Cettl

MEDAILONEK THEODORA GOSSOVÁ

Američanka maďarského původu (nar. 1968). Kritikou i čtenáři je ceněna především pro svůj vypravěčský talent, jakoby přirozeně navazující na dávné umění lidových příběhů a balad. Její práce jsou povětšinou ukázkou neobyčejného citu pro příběh, jenž umí nejen pohlédit po duši, ale také pokládat znepokojivé a provokativní otázky. Kratší práce fantastického žánru publikuje od roku 2002 a dodnes vydala asi třicet povídek v celé plejádě žánrových publikací, aniž by snad některé z nich dávala přednost. Za zmínku stojí kupříkladu povídka „Pip and the Fairies“ (Pip a skřítky, 2005, česky Trochu divné kusy 2/Laser-books 2006) a „Singing of Mount Abora“ (2007), za kterou si vysloužila Světovou cenu fantasy. Sebrány byly doposud v jediné obsáhlejší sbírce pod názvem **In the Forest of Forgetting** (2006). Ve spolupráci s Deliou Shermanovou sestavila zajímavou antologii **Interfictions: An Anthology of Interstitial Writing** (2007), do níž editorky shromáždily povídky zařaditelné do nezřetelných hranic mezi žánry. Prozatím stále pracuje na svém debutovém románu.

Jason Sanford

V rouše beránčím

(PEACEMAKER, PEACEMAKER, LITTLE BO PEEP)

Ovce vyvedly vlky a ovčácké psy na pastvu a nachystaly se nás odstřelit.

K popravě si nás vyrovnaly do řady na starém sójovém poli. Noční mračna kupící se na obloze věstila déšť, který však nikdy nepřišel, a vítr přinášel vůni plamenů, které jsme cítili, ale neviděli. Želízka na ruce mě spojovala s Victorem Braunem, řidičem nákladáku, kterého jsem tři dny předtím zatkla za vraždu mladé stopařky. Dopadla jsem ho nedaleko místa činu, hrabal se zkrvavenými rukama v rozbitém motoru svého nákladáku. Když jsem mu s namířenou pistolí nařídila, aby si lehl, nejdřív se zaculil a až potom mě poslechl. Reptal na svoji smůlu, na aususové nákladáky z dovozu a na to, jak je legrační, že ho zatýká ženská, která je proti němu poloviční.

„Povíš mi, jak se jmenuješ, kotě?“ protáhl, když jsem mu nasadila želízka.

„Seržantka Ellen Daviesová,“ představila jsem se a za to, co provedl té nebožačky, jsem s ním hlavou napřed praštila na hrubé kamení.

Teď jsme ale stáli bok po boku, zatímco lidé, kterým jsem posledních deset let sloužila, přecházeli sem tam a probírali, jak nás nejlépe oddělat.

Pastor Albert Jones z kostela Krista Vykupitele přede mnou smutně potřásl hlavou s chomáčem zrzavých vlasů. Ještě jako náctiletou mě pokřtil, krátce poté, co se k nám do městečka přistěhoval. Když mě v jednom kázání vychválil jako skutečnou ochránkyni slabých a němých, byla jsem na sebe hrdá jako málokdy.

Teď mi ovšem přinášel smrt. Pohlédl na mě smutkem zastřenými očima a já ho proklela. Žena po jeho boku mi za to rozhněvaně poplivala odznak. Pastor Jones jí položil ruku na rameno a poprosil ji, ať přestane, protože dnešek volá po vážnosti, a ne po malicherné mstě. Pak vykročil podél řady a všem, kdo čekali na popravu, pohlédl do tváře.

Po Victorově druhé ruce stál Buck, vyčouhlý zelenáč, který na rozdíl od všech ostatních policistů škemral o život. Já škemrat odmítla a volnou rukou jsem z odznaku otřela sliny.

„Respekt,“ ocenil mě Victor polohlasem.

Náš malý okrsek čítal jen třicet policistů, a polovina jich teď spolu s hrstkou zadržených z našeho vězení stála na starém poli se sójou. Ostatní buď padli, když jsme jako své poslední útočiště bránili policejní stanici, nebo i s rodinami uprchli. My ostatní jsme přežili jenom proto, že šerif Granville vyšel mezi tisíce rozhněvaných lidí z našeho městečka s bílou vlajkou a přesvědčil pastora Jonese, aby nám dovolil kapitulovat.

Nic tak odvážného jsem nikdy neviděla. Dav stílel, pokřikoval a vrhal Molotovovy koktejly, a nadvakrát postřelený šerif Granville stále mával vlajkou a znovu a znovu volal: „Taková přece nejsme!“

Teď se šerif Granville musel opírat o seržanta Glossera a z průstřelů po zásazích puškou mu na nepřehlédnutelné břicho kapala krev. Pohledem drtil pastora Jonese, se kterým se přátelil od chvíle, kdy se duchovní přistěhoval. Zahanbený Jones jen hlesl, že se nedá nic dělat.

„Vždycky se dá něco dělat,“ zamumlal šerif Granville zezláblé. „My to musíme vědět. Pomáhali jsme jednomu každému z vás.“

Šerifova slova se mezi obyvateli městečka šířila jako lavina. Několik lidí přeshláplo v prachu, na který se jim pod nohama rozpadala uschlá sója – snad si vzpomněli, jak se nám podařilo vy-pátrat ztracené děcko nebo dopadnout zloděje. Na okamžik mi přišlo, že by šerifova slova mohla něco změnit, ale pak pastor Jones náhle vřískl nelidským kňučivým tónem, jakého vůbec neměl být schopný. Vysoko posazený radostný výkřik dál stoupal, a když se k němu připojil i okolní zástup, přešel ve slovo „Mír!“. Hlasy ostatních se nemohly Jonesovu pronikavému ryku vyrovnat, ale pištěly a trylkovaly to proklaté slovo, dokud dav dočista nepřišel o rozum a mě se nezmocnil pocit, že jsem snad nikdy žádný mír nezažila.

Zástup trylkoval a pastor Jones dál kráčel podél řady. Vytáhl z ní Bucka, který pořád škemral o život, a sundal mladíčkovi pouta a strhl mu odznak. Taký propustil dva naše vězně, kteří seděli za drobné přestupky, a poručil jim, ať jdou a nikdy už nikomu neublíží. Buck se v šeru rozběhl k blízkým stromům a ani se při tom neohlédl.

Pastor Jones znovu zavřískl a dav za neustálého trylkování „Mír!“ pozvedl zbraně. V pistolí přímo před sebou jsem poznala vlastní služební zbraň. V rukou ji držela má stará učitelka z nedělní školy, paní McKenziová.

Nezbývalo mi než se modlit, že se mé varování dostalo k manželovi a že s naší dcerkou uprchl. Jako by mou nevyřčenou modlitbu uslyšel, vzal mě Victor Braun za ruku s želízky. Dlaň jsem měla horkou a zpocenou. Victorovi na ruce zaschly cákance stopařčiny krve, které si hrdě odmítl umýt.

Stisk jeho ruky mě odpuzoval. Pevně jsem mu ho oplátila.

„Bacha, budeme padat,“ zašeptal. A potom pastor Jones zaječel „Pal!“. A my jsme vážně padali.

* * *

Občas upadnete a ani si to nestihnete uvědomit. Upadnete a náraz ucítíte až později.

Je spravedlivé svalovat veškerou vinu na sen, když víme, že jenom osvobodil, co v nás už beztak bylo? Nebo je sen jen výmluva? Slovíčko, kterým můžeme zabavit hlavu a uniknout tak myšlenkám na hrůzy, jež lidé páchali odjakživa?

V první chvíli nám zprávy o lynčování vojáků, policistů, zločinců a násilníků nedělaly starosti. Měli jsme je za obyčejné revolty a za protesty těch, kdo chtěli něco změnit. Podobné události se různě po světě děly s železnou pravidelností.

Pak jsme ale uviděli ty záběry. Uslyšeli to pištění, při kterém tuhla krev v žilách. Viděli jsme útočící davy pištivě trylkovat „mír“, jako by to byl úchylný, zvrhlý vtíp. Poznali jsme, že zástup vždy vede pár lidí, kteří kvílejí nesklonně vysoko a pouhým hlasem sročení ovládají, jako když virtuos hladí zakrvácené klávesy piana.

A sny, nesmí se zapomínat na sny. Pištcí o nich mluvili s nepřítomně rozzářeným pohledem, jako by zažili něco nezapomenutelného a nechtělo se jim věřit, že by to snad šlo popsat slovy. Těch pár, kteří se rozhovořili podrobně, prý ve snu našli svoje poslání. Naopak ti, které se pištcí snažili zabít, mluvili o tom, že je jejich sny odvrhly.